

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.024.05.2017

P/17/094

02250017

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/094 – Dostępność przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Henryk Dąbrowski – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/143/2017 z 16 października 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Augustów, ul. 3 Maja 60, 16-300 Augustów (dalej „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Walulik – Burmistrz ¹ (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach 2016 – 2017 działania Miasta nie były skuteczne w zakresie poprawy dostępności przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych³.

Współdziałając z przedstawicielami środowisk osób starszych i niepełnosprawnych, zdiagnozowano bariery architektoniczne i techniczne w kilku obszarach przestrzeni publicznej oraz opracowano Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, Strategię Rozwoju Miasta Augustowa oraz Gminny Program Rewitalizacji Augustowa. W dokumentach tych uwzględniono wymóg zapewnienia możliwości aktywnego i samodzielnego funkcjonowania wszystkich osób przebywających w Augustowie. Pełne zdiagnozowanie występujących przeszkód i utrudnień w przestrzeni publicznej zaplanowano Gminnym Programem Rewitalizacji Augustowa, który do realizacji przyjęto 10 sierpnia 2017 r.

Miasto sukcesywnie wdrażało rozwiązania poprawiające dostępność⁴ przestrzeni publicznej. Były one jednak ukierunkowane przede wszystkim na usuwanie barier utrudniających poruszanie się osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Pomimo to niektóre z objętych kontrolą inwestycji zrealizowano w sposób niegwarantujący pełnej dostępności nawet osobom z dysfunkcją narządu ruchu. Miasto nie zastosowało natomiast części rozwiązań wspomagających osoby o ograniczonej percepcji, przez co niektóre obszary przestrzeni publicznej były dla tych osób nadal niedostępne. Rozwiązań uwzględniających np. potrzeby osób z wadą wzroku nie wdrożono, mimo że posiadano informacje o pilnych potrzebach w tym zakresie.

¹ Od 30 listopada 2014 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taką oceną nie dawałoby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe wyjaśnienie.

³ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 do 31 października 2017 r.

⁴ Przez dostępność należy rozumieć zapewnienie osobom niepełnosprawnym na zasadzie równości z innymi osobami dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także innych urządzeń i usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Por.: art. 9 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z 2006 r. przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, ratyfikowanej przez Polskę 6 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozpoznanie potrzeb i oczekiwań osób starszych i niepełnosprawnych w odniesieniu do przestrzeni publicznej

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach 2000 – 2016 liczba mieszkańców Augustowa uległa zmniejszeniu. Według stanu na 31 grudnia 2016 r. w Mieście zamieszkiwały 29.164 osoby, tj. o 1.171 mniej, niż pod koniec 2000 roku (30.355 osób). Zwiększyła się natomiast liczba mieszkańców w wieku powyżej 60 lat, z 2.893 osób wg stanu na koniec 2000 roku do 4.178 osób na 31 grudnia 2016 r. Zmiany te spowodowały zwiększenie odsetka osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców z 9,5% w 2000 roku do 14,3% w 2016 roku.

(dowód: akta kontroli str. 5)

1.2. Zadania związane z koordynowaniem spraw związanych z inicjatywami lokalnymi wykonywał inspektor M.K. zatrudniony w Wydziale Spraw Społecznych i Administracyjnych. Planowanie i przygotowywanie miejskich przedsięwzięć inwestycyjno-remontowych przypisano Wydziałowi Inwestycji Urzędu. Wydział ten zobowiązano również do:

- uwzględniania przy określaniu potrzeb inwestycyjnych i remontowych ustalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wniosków mieszkańców, stowarzyszeń i organizacji,
- koordynowania spraw związanych z oceną i zatwierdzeniem projektów technicznych,
- wykonywania zadań zarządcy dróg publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 9-10)

W Urzędzie nie utworzono:

- komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za koordynację i nadzór nad realizacją zadań wspierających osoby starsze i niepełnosprawne, ani stanowiska do spraw osób niepełnosprawnych i starszych,
- zespołu problemowego lub komisji ds. dialogu składającej się z przedstawicieli Miasta oraz osób starszych i niepełnosprawnych, odpowiedzialnego za rozpoznanie faktycznych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że:

- nie utworzono ww. stanowiska pracy oraz wspomnianej komórki organizacyjnej, ponieważ (...) „*nie było takiej potrzeby*”, gdyż „*pracownicy starają się załatwiać sprawy wszystkich klientów w sposób jednakowy i ze szczególną starannością, bez wyróżniania kogokolwiek*”,
- nie powołano zespołu problemowego i komisji ds. dialogu, ponieważ w Augustowie działają stowarzyszenia skupiające osoby starsze i niepełnosprawne, a w 2015 roku powołano Radę Seniorów.

(dowód: akta kontroli str. 9-10 i 204-207)

1.3. Miasto podejmowało działania zmierzające do rozpoznania potrzeb oraz oczekiwań osób starszych i niepełnosprawnych w odniesieniu do przestrzeni publicznej, współdziałając z Radą Seniorów i z organizacjami społecznymi, reprezentującymi środowisko osób starszych i niepełnosprawnych, a także przeprowadzając spotkania z mieszkańcami.

Rada Seniorów powołana została z dniem 15 października 2015 r. przez Radę Miasta, z inicjatywy mieszkańców. Uchwałą Nr XIV/112/2015 z 29 września 2015 r. organ ten ustalił, że Rada Seniorów będzie miała charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. W jej skład powołano dziewięć osób, reprezentujących sześć organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych⁶. Do zadań Rady Seniorów należało m.in.: [1] udział w opiniowaniu działań dotyczących potrzeb i oczekiwań osób w wieku senioralnym; [2] formułowanie wniosków dotyczących działań zmierzających do wspierania aktywności ludzi starszych; [3] inicjowanie przedsięwzięć promujących integrację seniorów.

(dowód: akta kontroli str. 16-23 i 35-43)

⁶ M.in. Augustowskie Stowarzyszenie Seniorów 55+, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Augustowskie Stowarzyszenie Aktywni Seniorzy.

Współpraca Miasta z Radą Seniorów oraz organizacjami społecznymi, reprezentującymi środowisko osób starszych i niepełnosprawnych, objęła m.in. procesy opracowania dokumentów strategicznych: Strategii Rozwoju Miasta Augustów, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Augustów i Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Augustów. W tych dokumentach uwzględniono zagadnienia dotyczące zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej, co szerzej omówiono w pkt 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Formy i zakres konsultacji przy opracowywaniu wymienionych dokumentów odpowiadały potrzebom osób starszych i niepełnosprawnych. Na przykład konsultacje przy opracowaniu projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2025 prowadzono poprzez:

- badania ankietowe i spotkanie z mieszkańcami,
- zaproszenia do współpracy, skierowane do pięciu stowarzyszeń i organizacji reprezentujących środowiska osób niepełnosprawnych i starszych,
- uzyskanie od dziesięciu różnego rodzaju jednostek organizacyjnych i służb⁶ propozycji kierunków działań zmierzających do realizacji celów Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 62, 213-221 i 244)

Konsultacje w celu zebrania wniosków, uwag i opinii do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Augustów zorganizowano poprzez:

- ogłoszenia w sprawie rozpoczęcia konsultacji, które opublikowano na stronach internetowych Urzędu oraz w jego siedzibie (opublikowano 170 plakatów, zamieszczono informacje w prasie i na stronie internetowej Urzędu),
- zorganizowanie spotkania władz Miasta i autorów projektu omawianego dokumentu z mieszkańcami oraz pięciu spotkań mających charakter warsztatów dotyczących zdegradowanych części Miasta,
- zwrócenie się do ośmiu stowarzyszeń i organizacji reprezentujących środowisko osób starszych i niepełnosprawnych o udział w konsultacjach.

(dowód: akta kontroli str. 41-43, 53, 242-243 i 252)

Potrzeby i oczekiwania osób starszych i niepełnosprawnych, odnoszące się do przestrzeni publicznej, rozpoznano także poprzez zorganizowanie dwóch spotkań Burmistrza Augustowa z osobami reprezentującymi środowisko osób starszych i niepełnosprawnych (tj. 29 listopada 2016 r. i 6 kwietnia 2017 r.) oraz poprzez działalność Rady Seniorów. I tak:

- propagowano działalność Rady Seniorów, informując o jej powołaniu i działaniach w bezpłatnym kwartalniku informacyjnym „Informator miejski – Augustów”, w ulotce informacyjnej⁷ oraz w innych publikacjach medialnych,
- udostępniono Radzie Seniorów pomieszczenia Miejskiego Domu Kultury w celu zbierania informacji o problemach i potrzebach osób starszych, w tym poprzez pełnienie cotygodniowych dyżurów członków Rady (w czwartki w godzinach od 10⁰⁰ do 11⁰⁰),
- prowadzono stronę internetową Miasta, na której m.in. na bieżąco informowano o prowadzonych działaniach Rady Seniorów.

(dowód: akta kontroli str. 14-15, 27-29 i 41-43)

1.4. W wyniku prowadzonych działań Burmistrz oraz Urząd otrzymali zgłoszenia o występowaniu na terenie Augustowa pięciu rodzajów barier architektonicznych i technicznych. I tak:

- a) członkowie Rady Seniorów poinformowali o braku oznaczeń dla osób słabowidzących (wskazując potrzebę wykonania oznakowania w formie żółtych pasów, obniżenia krawężników chodników i miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych) oraz wnioskowali o ustawienie w ciągach ulic ławek, umożliwiających odpoczynek osobom starszym i niepełnosprawnym;

⁶ Np. Policji, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Augustowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Augustowie.

⁷ Ulotkę wydano w lipcu 2017 roku w nakładzie 2.500 egz.

b) na spotkaniu zorganizowanym 29 listopada 2016 r. z przedstawicielami środowisk osób niepełnosprawnych zgłoszono:

- brak oznaczeń w infrastrukturze miejskiej, ułatwiających poruszanie się osób niepełnosprawnych, szczególnie na przejściach dla pieszych i słupów oraz poręczy i stopni wejściowych do budynków,
- występowanie wysokich krawężników na przejściach dla pieszych,
- niewłaściwą („nierówną”) nawierzchnię chodników,
- brak „odpowiedniego dostosowania podjazdów” dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. (dowód: akta kontroli str. 6, 22-26 i 44-49)

W oparciu o powyższe informacje inspektor Wydziału Spraw Społecznych i Administracyjnych Urzędu 16 listopada 2017 r. sporządził dokument nazwany „*Lista najpilniejszych potrzeb w zakresie usuwania barier architektonicznych*”. (dowód: akta kontroli str. 250)

1.5. Miasto:

- nie zainicjowało współpracy z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i innymi podmiotami funkcjonującymi w przestrzeni publicznej, służącej tworzeniu środowiska przyjaznego osobom z różnymi ograniczeniami, polegającej np. na stosowaniu systemu ulg w podatkach lokalnych dla właścicieli sklepów, nieruchomości czy innych prywatnych obiektów funkcjonujących w przestrzeni publicznej, w zamian za zwiększenie dostępności tych obiektów dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- nie opracowało mapy obiektów użyteczności publicznej dostępnych i niedostępnych dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- nie prowadziło działalności informacyjnej oraz promującej dostępność obiektów użyteczności publicznej, skierowanej i dostosowanej do potrzeb oraz możliwości osób starszych i niepełnosprawnych, np. poprzez publikację (w wersji elektronicznej, drukowanej i tłumaczonej na język migowy) przewodników informujących o poruszaniu się i korzystaniu z obiektów użyteczności publicznej. (dowód: akta kontroli str. 111)

Urząd prowadził stronę internetową Miasta, na której m.in. na bieżąco informowano o prowadzonych działaniach własnych i Rady Seniorów. Z dniem:

- 9 marca 2016 r. utworzono stronę internetową Urzędu w wersji dla osób słabowidzących⁶;
- 27 października 2017 r. stworzono możliwość zgłoszenia do Urzędu problemów dotyczących infrastruktury miejskiej. Zgłoszenia można zgłaszać za pomocą ww. strony internetowej Miasta oraz telefonicznie. (dowód: akta kontroli str. 111 i 208)

1.6. Pracownicy Urzędu nie zostali przeszkoleni z obsługi i kontaktów z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, a osoby zatrudnione w Wydziale Inwestycji także w zakresie stosowania zasad projektowania uniwersalnego. Z wyjaśnień uzyskanych od Burmistrza i kierownika Wydziału Inwestycji wynika, że odbycie powyższych szkoleń jest zbędne, ponieważ:

- „Pracownicy Urzędu mają szeroką wiedzę na temat potrzeb osób niepełnosprawnych” (...) „Nie zaobserwowano dotychczas w kontaktach pracowników z osobami niepełnosprawnymi i starszymi nieprawidłowości, więc nie było potrzeby kierowania na tego typu szkolenia”,
- pracownicy Wydziału Inwestycji posiadają wykształcenie wyższe techniczne i – jak podała kierownik tej komórki – „znane im są przepisy, tj. warunki techniczne dla budynków i ich usytuowania oraz warunki techniczne dla dróg publicznych i ich usytuowania, które to regulują zasady projektowania z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych”. (dowód: akta kontroli str. 8, 74-77 i 204-207)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁶ <http://www.urzad.augustow.pl/>.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że:

1. Urząd nie rozpoznał potrzeb w zakresie dostępności osób starszych i niepełnosprawnych do 66 komunalnych budynków mieszkalnych⁹ oraz przyległych do nich terenów. Burmistrz wyjaśnił, że: „Dotychczas nie rozpoznano barier architektonicznych i technicznych występujących w komunalnym zasobie mieszkaniowym, ponieważ nie było zgłoszenia takich potrzeb od najemców”.

W ocenie NIK rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie zapewnienia dostępu do przestrzeni publicznej możliwe jest bez oczekiwania na wnioski w tym zakresie.

2. Pracownicy Urzędu (np. punktu obsługi mieszkańców) nie odbyli szkolenia z obsługi i kontaktów z osobami niepełnosprawnymi oraz starszymi, obejmującego np. informacje o specyficznych potrzebach osób niepełnosprawnych i starszych, zasadach skutecznego komunikowania się z nimi, ani szkolenia specjalistycznego z zakresu projektowania uniwersalnego (np. pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie i nadzór nad realizacją gminnych inwestycji). Świadomość potrzeb i ograniczonych możliwości wynikająca ze specyficznych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych jest niezbędna do zapewnienia skutecznego działania na rzecz tych środowisk.
3. Urząd nie posiadał udokumentowanej opinii środowisk osób starszych i niepełnosprawnych lub specjalistów w zakresie projektowania uniwersalnego o adekwatności projektowanych i realizowanych rozwiązań w przestrzeni publicznej do potrzeb i możliwości osób starszych oraz niepełnosprawnych. Burmistrz wyjaśnił, że uwagi i „wskazówki”, dotyczące projektowanej przebudowy budynku położonego przy ul. Młyńskiej nr 35 na potrzeby siedziby Urzędu, uzyskano w trakcie dwóch spotkań z przedstawicielami środowiska osób starszych i niepełnosprawnych. Natomiast Kierownik Wydziału Inwestycji podała, że: „podczas projektowania ulic miejskich organizowane są spotkania z mieszkańcami celem omówienia usytuowania i zakresu przyjętych rozwiązań projektowych”. W dokumentacji Urzędu nie odnotowano, aby uzyskano powyższe opinie.

(dowód: akta kontroli str. 7, 44-45, 47-48, 77, 206246-247, 251 i 254)

W ocenie NIK konsultacje na etapie projektowania i realizacji inwestycji mogły zapobiec rozwiązaniom niesprzyjającym osobom starszym i niepełnosprawnym, które wystąpiły w zbadanych w toku kontroli trzech miejskich inwestycjach. Zagadnienie to omówiono w pkt 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia rozpoznanie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych dokonane przy wykorzystaniu opinii i uwag uzyskanych od przedstawicieli tych grup mieszkańców. Zastrzeżenia budzi brak zainteresowania zbadaniem tych spraw w obiektach należących do komunalnego zasobu mieszkaniowego oraz niekonsultowanie z zainteresowanymi środowiskami lub z ekspertem z zakresu projektowania uniwersalnego adekwatności rozwiązań projektowanych w przestrzeni publicznej do potrzeb i możliwości seniorów oraz niepełnosprawnych.

2. Strategie działań odpowiadające na potrzeby i oczekiwania osób starszych i niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą obowiązywała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, którą przyjęto do realizacji na lata 2006 – 2016. Uchwałą nr XXIX/263/16 Rady Miasta z 5 grudnia 2016 r. dokument ten zaktualizowano, ustalając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2025. Ponadto przyjęto inne dokumenty strategiczne Miasta Augustowa, tj.:

- Strategię Rozwoju Miasta Augustów na lata 2014 – 2020,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Augustowa,
- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Augustów.

(dowód: akta kontroli str. 50-52, 54-61 i 63-64)

⁹ W których wg stanu na październik 2017 roku zamieszkiwało 787 osób, tj. blisko 3% mieszkańców Augustowa (28.999 osób).

Powyższymi dokumentami uwzględniono zamierzenia odnoszące się do działań na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych. I tak:

a) W Strategii Rozwoju Gminy Miasta Augustów¹⁰ założono m.in., że Augustów zapewni wysokiej jakości warunki swoim mieszkańcom w każdym wieku. Sformułowano dwa strategiczne cele rozwojowe („Budowa nowoczesnej gospodarki z atrakcyjnymi miejscami pracy” i „Wysoka jakość życia”), które zaplanowano uzyskać poprzez realizację dziesięciu celów operacyjnych¹¹. W ramach pierwszego celu strategicznego założono dokonanie rewitalizacji i zagospodarowania przestrzeni miejskiej w celu „przywrócenia budynków i zaniedbanych terenów miejskich Miastu” oraz podejmowanie działań na rzecz tworzenia obiektów dostępnych dla osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach drugiego celu strategicznego, zmierzającego do zapewnienia wysokiej jakości życia, założono:

- modernizację bazy sportowej i kulturalnej, aby dostosować obiekty sportowe i kulturalne do współczesnych standardów,
- organizację miejsc spotkań i rozwoju zainteresowań młodzieży, osób dorosłych, seniorów i osób niepełnosprawnych, co umożliwi ich aktywizację i integrację,
- zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych,
- budowę nowej siedziby Urzędu, co powinno zapewnić poprawę dostępności dla osób niepełnosprawnych i o ograniczonej ruchomości.

W powyższej Strategii nie określono okresu realizacji poszczególnych celów operacyjnych i przewidzianych nimi zadań oraz źródeł ich finansowania. Przyjęto, że Strategia będzie finansowana ze środków: własnych, pochodzących z dotacji celowych budżetu Państwa, budżetu Unii Europejskiej, funduszy celowych oraz innych źródeł.

b) W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Augustowa na lata 2006 – 2016¹² założono, iż od 2006 roku stopniowo dokonywana będzie likwidacja barier architektonicznych, utrudniających poruszanie się osób niepełnosprawnych w miejscach publicznych. Zadanie to przypisano do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Augustowie, Urzędowi oraz organizacjom pożytku publicznego, bez wskazania konkretnych nazw tych organizacji. Jak wyjaśnił Burmistrz, w latach 2006 – 2016 bariery te usunięto, poprzez realizację m.in. następujących przedsięwzięć inwestycyjnych:

- przebudowano pomost na plaży miejskiej, zapewniając dostępem osobom niepełnosprawnym, a na terenie wyciągu narci wodnych wybudowano wolnostojącą toaletę, umożliwiającą wykorzystanie jej przez osoby niepełnosprawne, poruszające się na wózkach inwalidzkich,
- przebudowano targowisko miejskie, likwidując nierówności terenu i przeszkody utrudniające poruszanie się pieszych,
- nad brzegiem jeziora Necko zmodernizowano amfiteatr, który stał się dostępny dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, łącznie ze znajdującymi się tam pomieszczeniami sanitarnymi,
- dokonano obniżenia krawężników na przejściach dla pieszych, położonych w ciągach 16 przebudowanych ulic. (dowód: akta kontroli str. 204-207)

c) Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Augustowa na lata 2017 – 2025¹³ przyjęto, że do jednego z problemów społecznych Miasta należy brak dostępności miejsc publicznych dla osób niepełnosprawnych oraz występujące bariery

¹⁰ Strategię Rozwoju Gminy Miasta Augustów na lata 2014 – 2020 do realizacji przyjęto uchwałą Rady Miejskiej nr IX/70/15 z 23 czerwca 2015 r. Projekt tego dokumentu opracowany został na zlecenie Urzędu kosztem 25.000 zł.

¹¹ <http://www.urzad.augustow.pl/content/strategia-rozwoju-augustowa>.

¹² Projekt dokumentu opracował Instytut Zrównoważonego Rozwoju w Białymstoku kosztem około 5 tys. zł.

¹³ Projekt dokumentu opracowano na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie kosztem 9.980 zł.

architektoniczne¹⁴. W celu ich likwidacji założono realizację działań naprawczych, polegających na:

- zmniejszeniu wszelkich barier utrudniających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie,
- tworzenie miejskich przestrzeni, rozwiązań architektonicznych i komunikacyjnych przyjaznym seniorom.

Powyższa Strategia nie określa nakładów finansowych potrzebnych na realizację zapisanych w niej działań, ponieważ – jak wyjaśnił Burmistrz – „*ma długotrwały charakter*”, a (...) „*Szacunki kosztów będą opracowane na etapie przygotowania krótkoterminowych planów operacyjnych z uwzględnieniem sposobu planowania środków w budżecie gminy*”.

- d) Celem głównym Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Augustowa, przyjętego do realizacji 10 sierpnia 2017 r.¹⁵, jest zapewnienie wzrostu potencjału społeczno-gospodarczego poprzez zwiększenie spójności społecznej, poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców oraz zagospodarowanie obiektów i terenów zdegradowanych¹⁶. Dla jego realizacji ustalono cztery cele strategiczne¹⁷ oraz 48 celów operacyjnych, a także 26 planowanych i „podstawowych” oraz „dopuszczalnych” przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do planowanych i „podstawowych” zaliczono poprawę dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych. Realizacja tego przedsięwzięcia polegać ma na kompleksowym audycie barier architektonicznych na terenie miasta. Założono, że audyt ten „*powstanie w formule partycypacyjnej, przy współudziale organizacji pozarządowych zajmujących się osobami niepełnosprawnymi. Wypracowane konkluzje audytu zostaną następnie wdrożone w życie przy założeniu możliwie wysokiego zaangażowania właścicieli lokali. W efekcie nastąpi poprawa dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, matek z dziećmi itp. grup użytkowników podobszaru rewitalizacji. Analogiczne działania wdrożone zostaną dla przestrzeni publicznych.*” Szacunkową wartość wykonania audytu określono na 200.000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 50-52, 54-61, 63-64, 206 i 244-245)

Treść Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Augustowa¹⁸ uwzględnia potrzeby różnych grup użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych i starszych. Założenia te uwzględniono w ustalonych (w okresie objętym kontrolą) dwóch miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które przyjęto dla:

- części miasta zwanego „*Wojska Polskiego – Kościelna*”¹⁹, gdzie dopuszczono zachowanie istniejących oraz realizację nowych schodów i podjazdów, pod warunkiem zapewnienia dostępu dla osób niepełnosprawnych,
- obszaru Centrum II²⁰, w którym m.in. określono, że osobom niepełnosprawnym należy zapewnić bezpośredni dostęp z terenu ulicy Polnej i Rynek Zygmunta Augusta do lokali położonych w parterach budynków usytuowanych przy tych ulicach.

(dowód: akta kontroli str. 66-68)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁴ <http://bip.um.augustow.pl/akty-prawne/uchwaly-rady-miejskiej-w-augustowie/projekty-2016/projekt-uchwaly-na-xxix-sesje-rady-miejskiej-w-dniu-5-grudnia-2016-r--12240.html>

¹⁵ Uchwała nr XXXVII/350/17 Rady Miejskiej w Augustowie.

¹⁶ <http://www.urzad.augustow.pl/content/rewitalizacja>.

¹⁷ W tym obejmujący wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców w wyniku modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawę jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez modernizację oraz rozbudowę zasobu mieszkaniowego, poprawę dostępności do funkcjonalnych przestrzeni półpublicznych i zagospodarowanie obiektów zdegradowanych.

¹⁸ Do opracowania Programu przystąpiono na podstawie uchwały nr XX/171/16 Rady Miejskiej z 2 marca 2016 r.

¹⁹ Uchwała Nr XXXVII/359/17 Rady Miejskiej w Augustowie z 10 sierpnia 2017 r.

²⁰ Uchwała Nr XXXVI/339/17 Rady Miejskiej w Augustowie z 22 czerwca 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia uwzględnienie wymogu zapewnienia równego dostępu do przestrzeni publicznej wszystkim mieszkańcom, w tym osobom starszym i niepełnosprawnym, w przyjętych do realizacji dokumentach strategicznych, tj. w: Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Strategii Rozwoju Gminy Miasta Augustów oraz w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Augustowa. Podkreślenia wymaga zapewnienie mieszkańcom Miasta możliwości udziału w opracowaniu powyższych dokumentów oraz ujęcie w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Augustowa wymogu przeprowadzenia audytu przestrzeni publicznej, w celu ustalenia wszystkich barier architektonicznych i technicznych ograniczających możliwość korzystania z terenów i obiektów miejskich przez osoby starsze i niepełnosprawne.

3. Działania na rzecz stworzenia warunków do aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej

Opis stanu faktycznego

3.1. Miasto sukcesywnie podejmowało działania zmierzające do zapewnienia aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w obszarach miejskiej przestrzeni publicznej. Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Burmistrza oraz informacji uzyskanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹ od dyrektora Augustowskich Placówek Kultury i Prezesa Zarządu Spółki NECKO w Augustowie, poza przedsięwzięciami zrealizowanymi w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, przyjętej na lata 2006 – 2016 (co omówiono w pkt 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), m.in.:

- w komunikacji miejskiej wykorzystywano wyłącznie autobusy niskopodłogowe, dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym poruszające się na wózkach inwalidzkich (z ośmiu użytkowanych autobusów, sześć zakupiono w latach 2007 – 2010),
- 38 przystanków wykorzystywanych w miejskiej komunikacji autobusowej (spośród 67 wyznaczonych w Mieście) wyposażono w wiaty z siedziskami, a 10 – w wizualne informatory o godzinie odjazdu pojazdów kursujących na poszczególnych liniach autobusowych,
- osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich zapewniono dostęp do czterech budynków użyteczności publicznej, w których funkcjonowały: Miejski Dom Kultury, Biblioteka oraz Muzeum Ziemi Augustowskiej,
- sukcesywnie likwidowano wysokie krawężniki na przejściach dla pieszych i nierówności w nawierzchniach chodników, zlecając przebudowę i remonty bieżące ulic,
- wykonano oznakowanie (kolorem niebieskim) 16 miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych. (dowód: akta kontroli str. 99, 222-227 i 230-232)

3.2. W 2016 roku i w okresie 10 miesięcy 2017 roku z budżetu Miasta na usuwanie barier architektonicznych i technicznych wydatkowano 54.072 zł, z tego:

- 1.081 zł przeznaczono na obniżenie w 2017 roku wysokości krawężników na przejściach dla pieszych w ulicy Norwida i ul. Mickiewicza, w których wykonano bieżące prace remontowe,
- 9.492 zł przeznaczono na ułożenie żółtych płyt chodnikowych „z wybrzuszeniami” (prace te wykonano w 2017 roku w ramach rozbudowy ul. Glinki),
- 33.181 zł wydatkowano na wymianę uszkodzonej nawierzchni chodników w ulicy Norwida (12.577,78 zł w 2016 roku) i w 14 innych ulicach (20.603 zł w okresie 10 miesięcy 2017 roku),
- 5.397 zł wykorzystano na wykonanie w okresie 10 miesięcy 2017 roku oznakowania (kolorem niebieskim) 16 stanowisk postojowych samochodów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,

²¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

- 4.920 zł wydatkowano na wykonanie w 2016 r. podjazdu dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich w bulwarach nad jeziorem Necko i rzeką Netta.

(dowód: akta kontroli str. 99)

3.3. W Augustowie nie przeprowadzono inwentaryzacji barier architektonicznych i technicznych. Kierownik Wydziału Inwestycji wyjaśniła, że dotychczas nie zinwentaryzowano barier utrudniających dostępność przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych, ponieważ nie było takiej potrzeby, gdyż Wydział Inwestycji działa na zasadzie reakcji na interwencje mieszkańców. Jednocześnie dodała, że: „Na spotkaniu Burmistrza Augustowa z osobami reprezentującymi środowisko osób niepełnosprawnych pojawił się pomysł, aby osoby niepełnosprawne uczestniczyły (wskazały) konkretne bariery architektoniczne. Nie wiem dlaczego tego pomysłu nie zrealizowano”.

(dowód: akta kontroli str. 7 i 74-77)

W okresie objętym kontrolą nie realizowano zadań związanych z oznakowaniem elementów infrastruktury drogowej, poza dodatkowym oznakowaniem kolorem niebieskim 16 miejsc postojowych, co omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w pkt 3 sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

3.4. Miasto nie opracowało standardów dostępności, określających wytyczne do projektowania i zagospodarowania przestrzeni publicznej Miasta lub wybranych fragmentów. Burmistrz wyjaśnił, że dotychczas standardów tych nie opracowano, ponieważ nie ma takiego wymogu prawnego oraz nie zgłaszano takiego zapotrzebowania ze strony środowiska osób niepełnosprawnych. Dodał, że: „zostanie rozważone opracowanie ww. dokumentu”.

(dowód: akta kontroli str. 7 i 254)

3.5. W trakcie kontroli dokonano oględzin trzech niżej wymienionych zadań inwestycyjnych.

1. Przebudowę strony północno-zachodniej i północno-wschodniej ulicy Rynek Zygmunta Augusta (kosztem 2.073,6 tys. zł) zakończono 24 sierpnia 2016 r.²² Z zatwierdzonego 27 lutego 2012 r. projektu budowlanego zadania wynika, że przebudowa powinna pozbawić ulicę barier architektonicznych, m.in. poprzez wykonanie przejść dla pieszych z obniżonymi krawężnikami i chodników, które „umożliwią korzystanie z ulicy przez osoby niepełnosprawne, w tym poruszające się na wózkach inwalidzkich”.
2. W dniu 9 grudnia 2016 r. do użytku oddano boisko wielofunkcyjne w Szkole Podstawowej nr 6 w Augustowie, wybudowane kosztem 1.275,2 tys. zł (32,9% sfinansowano środkami uzyskanymi z Ministerstwa Sportu i Turystyki z Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej – 420 tys. zł). Zatwierdzoną 11 lutego 2016 r. dokumentacją budowlaną tej inwestycji założono wybudowanie: parkingu, budynku gospodarczego, boiska wielofunkcyjnego z bieżnią czterotorową i skocznią w dal oraz siłowni zewnętrznej. Projekt budowlany zatwierdzony został przez Starostę Powiatu Augustowskiego i zawierał m.in. oświadczenie projektanta, wskazujące iż sporządzono go zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Oględzinom poddano też budynek Szkoły Podstawowej nr 4 w Augustowie, który poddano modernizacji oraz budynek hali sportowej, wybudowanej w 2012 roku (kosztem 9.505,6 tys. zł)²³. W zatwierdzonej 11 kwietnia 2008 r. dokumentacji projektowej odnotowano, że powyższe budynki będą dostępne dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich.

(dowód: akta kontroli str. 100-128 i 140-154)

²² Inwestycję dofinansowano środkami uzyskanymi w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019.

²³ Inwestycję dofinansowano środkami uzyskanymi z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Ogłędziny przeprowadzone z udziałem specjalisty, powołanego w trybie art. 49 ust. 4 ustawy o NIK wykazały, że:

1. Hala sportowa i budynek Szkoły Podstawowej nr 4 były dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Stwierdzono ponadto, że:
 - miejsca parkingowe dla niepełnosprawnych wyznaczono w kilkusetmetrowym oddaleniu od wejścia do szkoły, co utrudniało dotarcie osób poruszających się wózkiem inwalidzkim do szkoły i hali sportowej,
 - nie wykonano wymaganego oznakowania dwóch wyznaczonych miejsc postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych,
 - nie oznakowano wejścia do budynku szkolnego, do windy oraz krawędzi stopni schodów szkolnej klatki schodowej, co mogło stanowić utrudnienie dla osób z wadami wzroku,
 - w szkole i hali sportowej nie było rozwiązań ułatwiających korzystanie z tych obiektów dla osób z wadą słuchu.
2. Zmodernizowana część ulicy Rynek Zygmunta Augusta była dostępna dla osób niepełnosprawnych. Przebudowane przejścia dla pieszych nie stanowiły trudności przy przemieszczaniu się wózkiem inwalidzkim. Stwierdzono natomiast, że:
 - w chodniku ulicy występowały dwie przeszkody, utrudniające poruszanie się wózkiem inwalidzkim, tj. kosz na odpady ustawiony na przejściu dla pieszych oraz zamontowany w świetle chodnika słup oświetleniowy, co szerzej omówiono w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w pkt 2 sekcji „Ustalone nieprawidłowości”,
 - nie wykonano oznakowania kolorem niebieskim czterech miejsc parkowania pojazdów wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych,
 - nie oznakowano krawędzi przejść dla pieszych oraz peronu przystanku autobusowego,
 - na przystanku autobusowym nie wyznaczono strefy zagrożenia, nie było pasów ostrzegawczych oraz informacji dostępnej dla niewidomych,
 - nie dokonano oznakowania schodów prowadzących do lokali użytkowych, które zajmując część powierzchni chodnika, powodowały ograniczenia jego szerokości.
3. Częściowo niedostępny dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich był obiekt boiska wielofunkcyjnego w Szkole Podstawowej nr 6, z uwagi na:
 - brak wydzielenia miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych na parkingu wybudowanym przez boiskiem,
 - ustawienie ławek do siedzenia na terenie wyłożonym niewielkimi kamieniami uniemożliwiało przejazd wózkiem inwalidzkim,
 - ławki te nie posiadały oparcia i podłokietników,
 - usytuowanie siłowni na wzniesieniu terenu, do którego nie wykonano utwardzonego dojazdu powodowało brak możliwości dotarcia tam wózkiem inwalidzkim. Zagadnienie to szerzej omówiono w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w pkt 1 sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 130-139)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie zapewniono osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich dostępu do miejsc parkingowych, ławek dla publiczności oraz do siłowni zewnętrznej na terenie boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 6. Burmistrz wyjaśnił, że: „Podpisując umowę nr 3/2016 na realizację robót budowlanych pn. „Budowa boiska wielofunkcyjnego w SP nr 6” (...) „kierowałem się wydaną przez Starostę Augustowskiego prawomocną decyzją nr 21/16 z 11 lutego 2016 r., która została wydana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego. Nadmieniam,

że projektant inwestycji w złożonym oświadczeniu zapewnił o prawidłowości wykonanego projektu zgodnie z przepisami prawa budowlanego".

Wnioskiem o dofinansowanie budowy boiska wielofunkcyjnego, skierowanym 24 maja 2016 r. do Ministerstwa Sportu i Turystyki Burmistrz zadeklarował, że: „Obiekt sportowy, który zostanie wybudowany w ramach omawianego projektu będzie dostępny dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i wpłynie na likwidację istniejących barier, które utrudniają dostęp do uprawiania sportu przez osoby niepełnosprawne”. W umowie zawartej w sprawie dofinansowania z Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej (edycja 2016) określono m.in., że inwestycja powinna być zrealizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób który zapewni osiągnięcie umownie określonych celów oraz ustalonych wnioskiem o dofinansowania (§ 5 ust. 1 umowy).
(dowód: akta kontroli str. 106-116, 134-136, 157-203 i 254-255)

2. Na chodniku przebudowanej w 2016 roku ulicy Rynek Zygmunta Augusta usytuowano dwa elementy infrastruktury drogowej (tj. kosz na odpadki i słup drogowy), w sposób utrudniający poruszanie się osób słabowidzących i korzystających z wózka inwalidzkiego. Stanowiło to naruszenie przepisów § 44 ust. 6 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie²⁴. Z wyjaśnień uzyskanych od zastępcy kierownika Wydziału Inwestycji (jednego z członków komisji odbierającej prace wykonane w ramach przebudowy tej ulicy) wynika, że powyższych elementów nie uznano za przeszkody utrudniające poruszanie się omawianej grupy osób. W myśl przywołanych przepisów urządzenia na chodniku, w szczególności podpory znaków drogowych, słupy oświetleniowe należy tak usytuować, aby nie utrudniały użytkowania chodnika, w tym przez osoby niepełnosprawne.
(dowód: akta kontroli str. 130-133, 140-148 i 256-257)
3. Nie wykonano oznakowania elementów infrastruktury drogowej, utrudniającej poruszanie się osób słabowidzących, o co wnioskowali członkowie Rady Seniorów i inni mieszkańcy Augustowa. Burmistrz wyjaśnił, że: „Podczas posiedzenia Rady Seniorów w dniu 29 lutego 2016 r. jeden z członków Rady poinformował, iż infrastruktura miejska nie jest dostosowana do osób słabowidzących (np. brakuje żółtych pasów). Ww. stwierdzenie dotyczyło ogólnego stanu infrastruktury miejskiej. Urząd Miejski oraz jednostki organizacyjne realizują zadania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach budżetu uchwalonego przez Radę Miejską. Dotychczasowe działania na rzecz społeczeństwa osób niepełnosprawnych i starszych odbywały się przede wszystkim przez realizację nowych inwestycji.”
(dowód: akta kontroli str. 6, 22-23, 44-45, 47-48, 74-78, 99, 232-234 i 254)

Brak rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi w ramach poddanych oględzinom zadaniom inwestycyjnym (opisanym w pkt 3.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) wskazuje na naruszenie:

- przepisów art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁵, wymagających, aby obiekty użyteczności publicznej były projektowane i budowane w sposób m.in. zapewniający korzystanie przez osoby niepełnosprawne,
- postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Augustów, którym założono likwidację barier występujących w przestrzeni publicznej.

Ocena częściowa

Miasto podejmowało działania w celu zwiększenia dostępu do przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych, koncentrując się na likwidacji barier utrudniających poruszanie się osób z niepełnosprawnością ruchową. W mniejszym zakresie przystąpiono do likwidacji innych utrudnień, w tym oznakowania elementów infrastruktury drogowej, chociaż o to także wnioskowały środowiska osób starszych i niepełnosprawnych. W konsekwencji niestosowania wszystkich rozwiązań wspomagających osoby starsze i z różnego rodzaju niepełnosprawnościami sensorycznymi (np. osób słabowidzących

²⁴ Dz. U. z 2016r., poz. 124.

²⁵ Dz. U. z 2017 r., poz. 1332. Ustawa zwana dalej „Prawem budowlanym”.

i z wadami słuchu), prowadzone przez Miasto działania nie dostosowały skutecznie przestrzeni publicznej do potrzeb i możliwości osób o ograniczonej sprawności. Potwierdziły to oględziny trzech zrealizowanych zadań inwestycyjnych, z których wynika, że mimo wykonanej modernizacji lub budowy niektóre obszary przestrzeni publicznej nadal pozostawały niedostępne dla części tych osób.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Likwidację dwóch przeszkód występujących na chodniku ulicy Rynek Zygmunta Augusta, utrudniających poruszanie się osobom niepełnosprawnym.
2. Zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym, w tym poruszającym się na wózkach inwalidzkich, do widowni i siłowni zewnętrznej na stadionie wielofunkcyjnym przy Szkole Podstawowej nr 6 w Augustowie oraz wyznaczenie miejsc parkingowych dla tych osób.
3. Zwiększenie zakresu oznakowania infrastruktury miejskiej w celu usuwania barier i przeszkód w poruszaniu się osób starszych i niepełnosprawnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

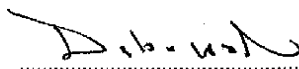
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

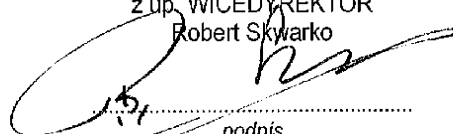
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 22 grudnia 2017 r.

Kontroler NIK
Henryk Dąbrowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis